

Kristi förklarings dag 20190804

Birgitta Melén

Dagens texter handlar om hur Gud **framträder** för våra sinnen. Gud är inte bara något ogripbart bortom eller en teoretisk konstruktion utan Gud kan framträda för våra sinnen, visa sig för vårt medvetande. Människorna i dagens texter får erfara Gud – de får uppleva att Guds strålgång genomströmmar dem och deras liv. Och detta gäller också våra liv – även i de mörkaste eller tommaste stunder är våra liv ändå **genomlysta** av ljus från källor bortom allt förnuft.

Den här söndagen är ju Kristi **förklarings** dag. Det låter kanske som om att det ges en uttömmande förklaring av vem eller vad Gud är. Men texterna i dag vill kanske snarare säga att erfarenheten av Gud inte handlar om att förnuftigt redogöra och förstå, utan snarare om att förklara i bemärkelsen klarna, bli strålande av ljusglans, bli genomlyst av Gud.

Konkret erfarenhet

Texterna från både GT och evangeliet är mättade av **praktfull** glans och helighet. I texten från 2 Mos. är Mose hos Gud i 40 dagar och kommer sedan till folket med två tavlor med Guds lag. Och Moses ansikte lyser av Guds strålgång. I evangelietexten är det Jesu kläder som skiner och strålar av helighet när han träder fram inför lärjungarna som Guds son.

Det är lätt att som både israeliterna inför Mose och lärjungarna inför Jesus bli **överväldigad** av prakten, men det handlar ju egentligen inte om Moses eller Jesus strålgång utan om det som **händer med dem**, nämligen att de blir genomlysta av Guds ljus. Texterna ger ingen förklaring till vem eller vad Gud är utan de handlar bara om hur gudserfarenheten framträder, hur Bibelns människor upplever den. Texterna förklarar med andra ord inte Guds väsen, men de säger något om hur Gud förhåller sig till oss människor, hur vi nås av ljuset och vad det gör med oss.

Mötena med Guds strålgång handlar om en erfarenhet av någon eller något som finns **bortom** allt förnuft, ett mysterium som inte kan förklaras i rationella termer, något radikalt annorlunda men som ändå framträder för våra sinnen. I en av tackbönerna efter nattvarden uttrycks detta med orden att "evigheten sol stiger över tidens horisont" x 2.

En **gudstro** som bara bygger på något som är oåtkomligt bortom, som vi endast kan tala om teoretiskt, är nog svår att upprätthålla, men i bibeltexterna framträder detta bortom för sinnen. Mose möter Gud och får skriva ner budorden, israeliterna uppfattar Guds strålgång, Petrus och de andra lärjungarna upplever hur Gud talar ur molnet och Jesu yttre förändras.

Detta heliga, bortom, transcendent, numinösa, gudomliga kan naturligtvis framträda på många sätt. De flesta upplever kanske inte Guds strålgång, men jag tror att många av oss då och då i våra liv **skönjer** något av gudsljuset, anar mysteriet, erfar de yttersta förutsättningarna för våra liv som något ständigt närvarande. Kanske är detta erfarenheter som inte i första hand når oss via bibeltexter utan kanske via naturen, konsten, musiken eller mötet med en människa eller ett djur, alla de tillfällen då det plötsligt blir tydligt att skapelsen är genomlyst.

Abstrakta lärosatser

Både texten från GT och från evangeliet talar alltså om en **konkret** erfarenhet av Gud. Men episteltexten uttrycker ett helt annat sätt att tala om Gud, nämligen genom **abstrakta** lärosatser eller dogmer. Paulus skriver om Guds förbund med mänskligheten, både gamla och nya förbund. Det är kanske lätt hänt att den här typen av **lärosatser** blir avfärdade som snåriga och ointressanta – de säger inte mig någonting i mitt liv. Men bortom snårigheterna handlar lärosatserna djupast sett om **hopp**. De är påståenden om Gud som pekar vidare, in mot mysteriet, till ett hopp, ett hopp om Guds och Guds rikes närvaro i världen och vad det kan innebära.

Att ha hopp betyder att sträcka sig bortom och förbi. När Paulus skriver till församlingen i Korinth vet han inte vad som väntar, vet inte vad "rättfärdighetens tjänst" kommer att innebära för honom eller församlingen – men han hoppas. I hoppet kan ha dela de erfarenheter Mose och Petrus varit med om. För de vet, deras **horisont** är den Gud som uppenbarar sig. Men för Paulus, och för de flesta av oss, handlar horisonten om att inte veta. Men just för att vi inte vet kan vi hoppas. Om vi visste allt, hur skulle vi då kunna hoppas? Om vi redan har uttömt mysteriet, vad finns det då kvar? Därför är de snåriga lärosatserna inte en slutpunkt utan en början, en väg att söka Gud.

Den lärosats som i dagens text står i fokus för Paulus handlar om att Gud ingår **förbund** med mänskligheten, ett förbund som människorna hela tiden bryter – men som Gud ständigt förnyar. Paulus talar ju om texten från 2 Mos. som Yvonne läste där Guds lag på stentavlorna är ett tecken för förbundet. Eller rättare sagt, det är ett tecken på förnyelsen av förbundet. Israeliterna har just brutit mot förbundet genom att vända sig bort från Gud och tillbe en avgud – en guldkalv. Men Gud väljer att inte vända sig bort från folket – i stället förnyar Gud förbundet.

Paulus ställer detta gamla förbund i **motsats** till det nya förbundet i Kristus där han menar att evangeliet är vida överlägsen Moses lag. Lagen har spelat ut sin roll, Kristus offerdöd på korset har i grunden förändrat människans relation till Gud. Men kanske är det onödigt att kontrastera det gamla och det nya förbundet, djupast sett handlar det ju om samma sak – nämligen Guds **oändliga nåd**, nåd och åter nåd. Ända sedan israeliternas dans kring guldkalven har människan brutit förbundet med Gud, och ända sedan Mose fick med sig stentavlorna har Gud förnya förbundet om och om igen och aldrig gett upp om människan. Gud helar, förnyar, återställer. Gud har ständigt mer att ge. Och det **kristna hoppet** är att till slut kommer alla dessa gåvor att ha byggt Guds rike, med den största gåvan av alla, Kristus, som hörnsten. Bygget kanske raseras, gåvorna hamnar på marken och förslösas, men Gud plockar upp dem, förnyar, gör nytt.

Förhärligad

Rubriken för den här dagen är ju Jesus förhärligad. Härlighet ska i det här sammahanget förstås som **gudslighet**, att bli lik Gud, något som i evangelietexten visas med strålände ljus. Och det här strålände ljuset genomlyser oss alla. Vi bor i Guds ljus, inte i Petrus hyddor.

Att vara förhärligad innebär att ta del av Guds välsignelse. För några veckor sedan predikade Patricia om **original blessing**, en slags arvsvälsignelse som kontrast till arvssynd. Hon har också talat om **original holiness**, en slags helighet som människan har från första stund och som handlar om att hon är helig, hel, okränkbar och förenad med Gud. Hon är förhärligad, som Paulus skriver.

Med gudsligheten följer också ett **ansvar** – att bidra till byggandet av Guds rike. Det här kanske lätt leder tankarna till att prestera något, att göra som Petrus och bygga hyddor. Men att leva i förklaringsens ljus, att vara förhärligad, handlar snarare om varje dag leva som en **tom skål**, att ta emot Guds gåvor, bära och lämna tillbaka.

Men detta är inte samma sak som att sitta på sin kammare hela dagen utan att med bärandet verkligen **verka** för Guds rike, för rättvisa, försoning och omsorg om skapelsen i det stora och i det lilla. Varje gång vi ger upp den kampen och drar oss tillbaka till vår kammare kallar den gudagivna välsignelsen och heligheten ut oss igen. Gud ger inte upp om mänskligheten, då kan inte heller vi i vår **vardag** ge upp om Guds skapelse. När vi lyckas flytta fokus från oss själva till vår medmänniska, när vi förmår träda tillbaka och ge plats för andra, när vi gör avkall på vår egen bekvämlighet för att spara naturen, när vi söker möjligheterna snarare än felet och hindren. Allt vi gör, och underlåter att göra, i vår vardag, är kopplat till människans uppdrag i skapelsen,

människans del av det förnyade förbundet – och att vi som människor är välsignade, gudslika, genomlysta. I vår vardag vandrar vi i Guds ansiktets ljus - som det står i dagens Psaltartext.

Avslutning

Vi ska strax be Herrens bön inför nattvarden, och där ber vi Gud att bevara oss för **prövning**. Prövning handlar här knappast om frestelse, moral och prestation utan om oron för att Gud ändå ger upp om människan, att våra liv inte längre bärs av välsignelse och helighet.

Och ändå – ändå är det en gudsglans som ständigt genomlyser oss. I våra allra mörkaste stunder finns den glansen ändå som ett vagt **gryningsljus** vid horisonten. Och i våra mest jublande stunder kröner glansen jublet med en vacker och fyllig **klangkrona**.

Så här skriver Dag Hammarskjöld: "Gud dör icke den dag vi ej längre tro på en personlig gudom, men vi dör den dag livet för oss ej längre genomlyses av det ständigt återskänkta undrets glans från källor bortom allt förnuft." x 2

AMEN

2 Mos 34:27–35, 2 Kor 3:9–18, Mark 9:1–13, Ps 89:12–18

Psalm 178, 38, 559, 1